Byxы oronuudai proletaarinar, negedegtii!

BURIAAD-MONGOL YNEN

BYXЭSOJUZNAI KOMMUNISTIC (BOLЬŞEVIG) PAARTIIN BURIAAD [illegible] DEL BMASSR-ei TYBEI GYISEDXEXE KOMITEEDEI [illegible] PROFOI YDER BYRIIN OORGAN

№ 46 (2076) 1937 onoi FEVRAALЬ 26 | Sen 5 myn.

SSSR-ei SOVEED [illegible] XOLBOONOI PRAVITELЬ[illegible]

Fevraaliin 23-ei [illegible] kinei nyyşэн [illegible] Xolboonoi praviteelьst [illegible]

SSSR-ei Soveed [illegible] ki pleenymii neebe.

Nerjeme şangaa [illegible] Politbjyroogoi geşyydiin ba [illegible] gaba.

Pyyşkinei uranzoxioldoi [illegible] xydelmeriee exilbe.

Tereenei udaa „Pyyşkin ba soveed [illegible] xel xebe. [illegible]

SSSR Xolboonoi Obororniin Aradai Komisaarai 25-dugaar prikaaz

1937 onoi fevraaliin 22. Moskvaa goorod

Ulaan seregşyyd, komandiirnuud ba polit-xydelmerileged, nyxed aa!

Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiin arbajyhedegeer zineg ontoi dagaramduulan taanarii amarşalnam.

Manai gabjaata bolşevig paarti, xydelmerişen-tariaaanai zasag ba soveed Xolboonoi byxii araduud ulas oronoim [illegible] xamgaalagşa bolxo [illegible] bainai, Ulaan Aarmi deede ergeer [illegible], myn [illegible] yjiia daişalxii teexnikeer xujagaguulan [illegible] geze garaa amaruulangyi xydelmerileze baina.

Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmida seregei alba xexe gegeel soveed graazdanuudai xyndete ujalga myn. Socialis [illegible] oronoi [illegible] aidarai tyлөө ba bejee daan baiguulan tyлөө [illegible] xyse şadaltai, xeregtei boloo haanь [illegible] baihan gerelig soveed aradai ynen [illegible] Ulaan Aarmiin zergede alba xeze bainad.

Seregei byxii tyrelei zer zebsegei gaixamşag daişad ba komandiirnuud: omog xarsaga noyoçoguud, zorig tygelder [illegible], erelxeg xatuu tankistnar, mergen ba daam [illegible] artilleristnar, şin zorigto kavaleristnar, [illegible] xolboo[illegible] [illegible] şaxarişagyi [illegible] ba politikaн beled[illegible] jabana. Ulaan Aarmiin xy[illegible] zorigto, geroinzoo, seregei mergezelei erxim [illegible].

[illegible] Kongresstee bişegdeeşe SSSR-ei socialiizmiin [illegible] gazar dotxon zurgaanai [illegible] xu[illegible] socializmiin ba gurdlagşadai badaraza jabaa Exe oron [illegible] soveed [illegible] saaxileer, anxarai oroldolgoor [illegible] Ulaan Aarmi manai oronoi araduudai eotei [illegible], zargalta badaraa, bajalig zeeride tyrin oro[illegible] byxii [illegible] olsuxarluulza, jamar daisanii [illegible] şadaltai.

Byxii oronuudai xydelmerişen angi ba azalşan araduud, byxii tyryy zergiin progressiv xyn tyrelxiten bolboi SSSR-ii ba tereenei xyse [illegible] Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan-Aarmiin [illegible] naidabarita, garaantii geze ba daişad [illegible] urdahaa temesexe xatuu bata [illegible] myn geze ynen sexeer yzeze ermelzeze baina.

Ulaanseregşyyd, komandiirnuud ba polit-xydelmerilegşed nyxed aa! Xyn tyrelxitenei ba eb nairamdalai daisad bolboi [illegible] zada neilne bylyydeze, ton jixeer zebs gzeze, seregei [illegible] batalaza, manai gudamzanuudaar aluurşadii [illegible], şpioonguudii, diversaantnuudii jabuulza bainaşii [illegible].

[illegible] politikan bolbosoroldo yşөө şangaar xydelmeriileje, paartiin ba paartiin bişe ynen sexe bolьşevigud, Leniin-Staalinşa bolxiin tulda өөhediigөө yşөө şangaar [illegible], xeze.ş, xaanaş xiorxo balja. Ulaan Aarmii ugaa daişalxii xyse şadalii esesөө susaşagyi deeşelyylje. Agaa [illegible] soveed aradai manda naidan daalganan naidabari ba ettgeliin xyiselyylxe şadabaritai baixabdi.

Soveed Xolboonoi azalşan aradai tyryy zergiin otriaad bolxo Leniin—Staalinai paartijaa xyrleelze daişalxii zagsaalaa yşөө ngtaar balguuljal

Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmi, soveed aradai ilagdaşagyi aarmi mandaxa boltogoi.

SSSR ei Oboroonii Aradai Komisaar Soveed Xolboonoi maarşal K. VOROŞILOV

BK (в) P-n Mozkom[illegible] BMASSR-ei AKS—nyxer [illegible] BMASSR-ei TGK—nyxer [illegible]

RAPORT

Bide, Tynxenei aimagai, [illegible] ajaar xoliin Axiin xoşuunai [illegible] lai tyryynyyd өөhedengөө azalai [illegible] tyyre bolbosoroloi baigulalta [illegible] ygeuemdi.

1. Revoliuucahaa urda manai Axiin xoşuunai arad zon eldeb[illegible] de bariqdaad, yөdeze, yxeze baigaa. Xyn [illegible] emnexe argalxa neges gazar [illegible] nexe argalxa xyn bulgaagyi. [illegible] zasag togtohonoo xoşo azalgar [illegible] tyyrezengeer azaluulxa [illegible] haizaraa. Evroopын medicinee [illegible] dabarita yөөşen ysөөrөө [illegible] ysөөrze, xyn zonoi too [illegible] ze jabana.

2. Revoliuucahaa urda manai [illegible] oroi gansaxan cөөrkөөzei [illegible] baigaa hen, tereenei hu [illegible] skhee jirehen poolь [illegible] hulagşadanь 7-8 kataagai yxi [illegible]. Myнөө manai niuta[illegible] nege xysed bişe duuna hurguuli [illegible] şadainь too xedii be [illegible] xyn, 5 7 kiaasta 83 xyn. Hurguuliin [illegible] yxi xybyyd bultadaa [illegible] nuud bultaaraa zoxid [illegible].

3. Revoliuucahaa urda byxii [illegible] 5-6 proceentnь yseg bişeg medexe [illegible] tedenei jixenxinь kulaagud, nainaa [illegible] zooşon baigaa. Myнөө xyn zon [illegible] yseg bişeg medexe bolzo jabana. [illegible] medexegyi ba baga medexe xyn [illegible] hurguulidi huraza jabana. [illegible] manai Axada asaa bii jyn [illegible] xuvarguud xamta 117 xyn [illegible] tere dasaagii niutagai zon [illegible] teer xaagiad, xuşaalai [illegible] ger bolgoo.

4. Manai tendexi arad zon [illegible] azaltai. 1917 ondo Axiin xuşaan [illegible] goi aduu mal baigaa. Tereenei [illegible] laag azaltai 23 yxэre [illegible] baigaa hen.

Myn-ө bide xamta 1936 [illegible] tedenь bultadaa kolxoozdo [illegible] ta xamaatai.

1936 ondo kolxoozandaa [illegible] goinь 11,4 proceentь, k[illegible] —17,6 proceent ne nebe. „Ulaan Şaxaa" [illegible] erxim hain kolxooz [illegible] proc. „KIM" kolxooz—24.4 proceent [illegible]

[illegible]

„Komandiirai biblioteeka"

Moskvaa. Oboroonii Aradai Komissariaadai seregei Gyrenei xeblel Ulaan Aarmiin XIX [illegible] jaziin no[illegible] „komandiirai bibliooteeke" gargaba. [illegible], [illegible] xeregtei şu[illegible] şu[illegible] xeregtegdexe „Tөөnarai [illegible]" [illegible]) geze [illegible] xebleg[illegible] garba.

Kazaanьhaa garba

Kazaanь, 21 (telegraafaar). [illegible] ygyize, [illegible] fevraaliin 22-ei yder [illegible] ajabdaa zorizo garba.

Butanaajev.

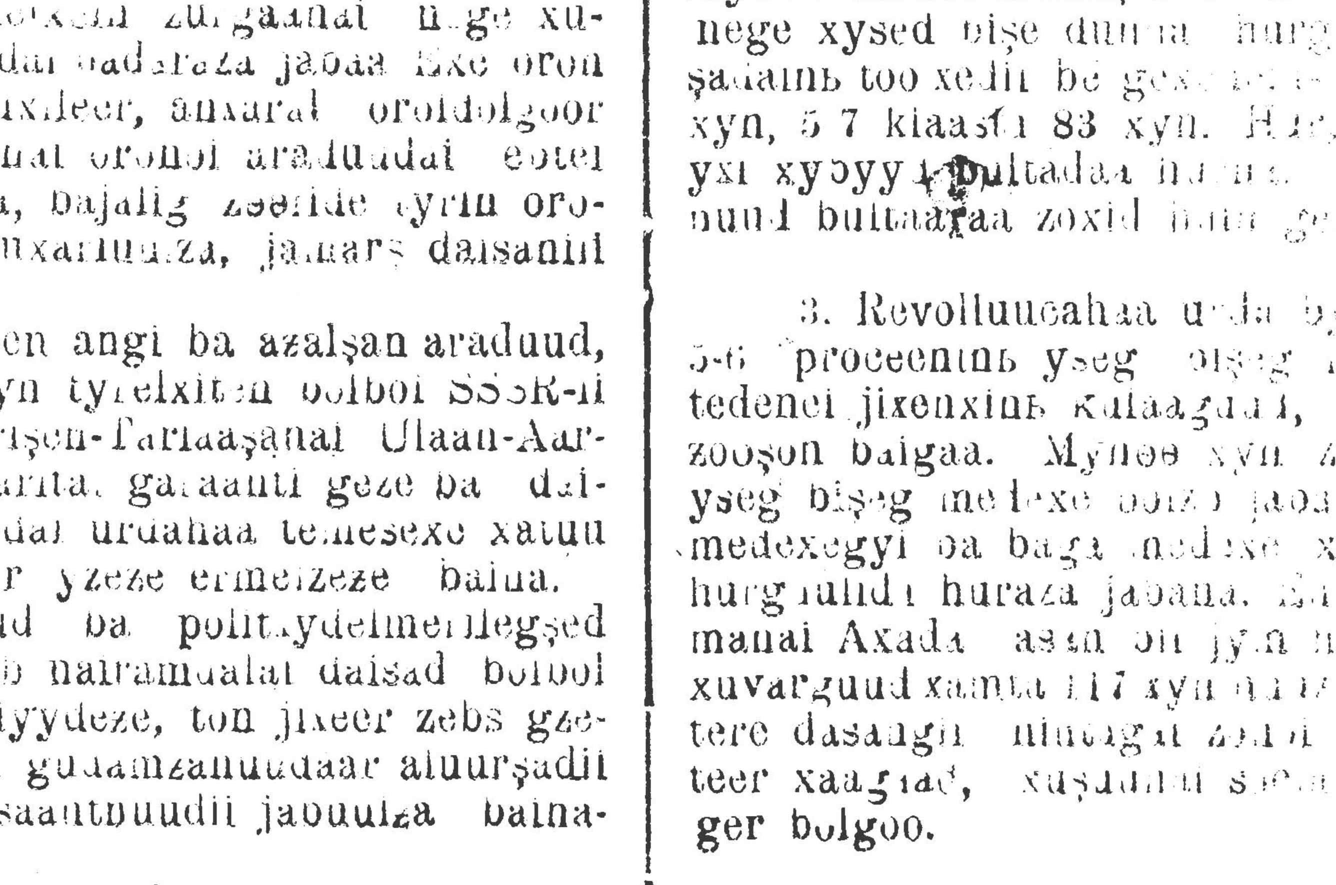

ZURAG DEERE: Dnepropetroovskiin Kaarl Liibknextiin ner. metalluurgiin zavoodoi stalevaarnuud nyxed (zyyn gar teehee) N. Danilov, Je. Sergeejeva, Ja. Poçepeenь.

Axiin xoşuunai tyryy [illegible] bolgoo

Tynxenei [illegible] [illegible]

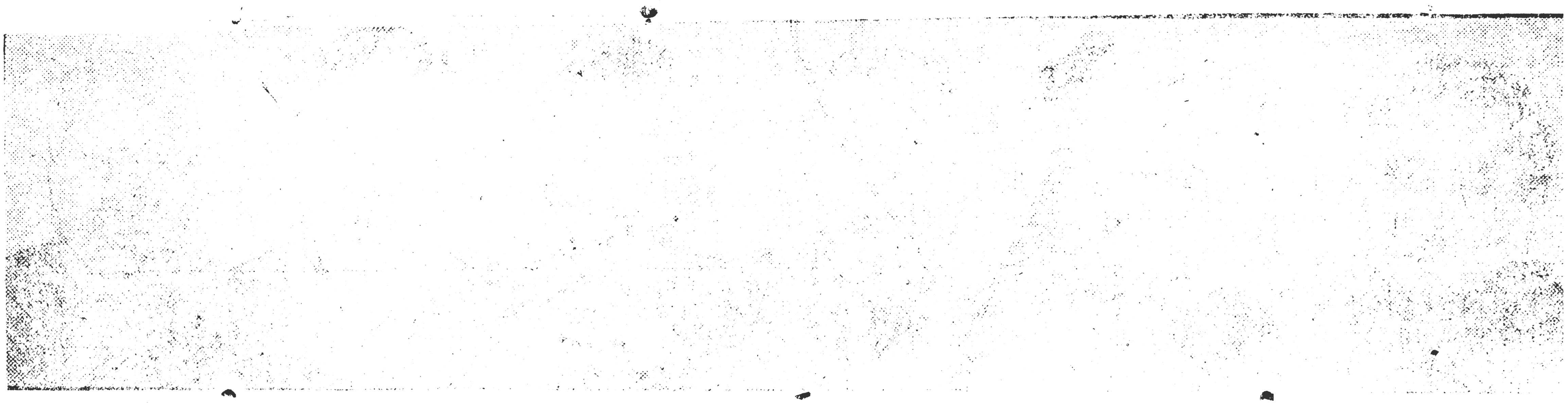

BMASSR-ei zasagai uriaalaar jirehen, Tynxenei aimag i Axiin xuşuun i delegaacahaa. ZURAG DEER : (zyyn gar teehee) 1) J. K. Metişoov, 2) Ybyy Soonoi, 3) Sanzamitab Patarxieejev, 4) Vandan Baldanai, 5) Cepil Xymiin, 6) Dulma Zaxaarai. (Şaraapovoi foto).

Nyxer J. Dampiloonoi ygehee

(B. M. R.-n Tybei Gyisedxexe Komiteedoi tyryylegşe)

Taanar malazaltai tula, tereenee hainaar emxidxeze, xygzyylxe johotoit. Bvxii malaitnai too tolgoi 21 proceent nemehen baina. Enetnai hairxaxaar jixe bişe geeşe. Malaa hainaar xara a, azalaa zyhөөr emxidxehen zarьma kolxoozuud malaigaa tooji 28 proceent xyrter nemeehen baina. Eneegeer bolxodoo kolxoozuud hainaar xydelmerilzә şadahaniinь zigdegyi baina.

Malaa targanaar ondo oruulaxa xeregtei. Ybehe sabşaxa gazar baga geed baixa bişe, ali bolxoor sab alan olzo sabşaxa johotoi. Mynөө mal tyreze exilee. Narai malaa hainaar xaruuhalxa xeregtei. Taanar, malaa hainaar xar za şadadag xynyyd xadaa, bişe nyxedtөө zişee xaruul a, oilguul a, zaaza baigtii. Hain kolxoozoi xydelmeriii xydelmerileze şadadag boloodyi kolxoozdoo zişee bolgogtii.

Kolxoozoi yiledberi deere xydelmeri xedeg ygei aad, mixa, toho miin edieed, amarxan xeb texe gedeg loodornuud baidag. Tedeniii zahaxa, xydelmerilyylxe xeregtei.

Tanai kolxoozuud tomo yylterei maltai boloo haa jixe olzo olxobdi geze ha adag baina Ene muu bişe geeş haa, exin tyryyn өөhedtөө baih n malhaa ab a produukcii jixedxexe tuxai or ldoxo johotoi. Agnuurijaa xeregseengyi orxizo bolxogyi, xa in tereeniii hainaar emxidxexii oroldoxo xeregtei.

Kylьtyyriin talaar tanai Axiin xuşuun nelieen jixeer uragşaa jabahan baina. Axiin xuşuun bişe aimaguudhaa xo omdoxogyi, xarin tyryy aimaguu ltai zergelze jabaxa beze geze naidanamdi. Ger dot roo gansa tymer peeçeer bainat. Ene bolbol xuuşanai ylegdel. Eneeniii orxi o, kirpiice pieeçetei bolxo joh toit.

Baha kolxooznigudaa huurizahan baidalda oruulxiin tuxai asuudal garna. Niutagaitnai erxe deerehee minii hanaxada tiigeze jixe olooroo nege gazar xamtaraad huuxa boloo haa, niutagai erxe baidalda taaraxagyi bolxo tula, eneeniii bodomzotoi, narinaar şinzeze jabuulxa xeregtei.

Kolxoozoi xytelberilegşed gansaxan kancaliaaridaa huugaad kolxoozoo xytelberil e bolxogyi. Azal deegyyrec jabaad, bodoto zaabari ygөze baixa şuxala. Kolxooznigudaa şanga şadaltai bolgozo kolxoozoo bolьşeviig şanartai bolgoxo loozongii bodotooronь bejelyylxiin tylөө kolxoozdoo ynen sexeer, Staalinai ustaavai johoor xydelmerlxe bze geze naidanab—geze nyxer Dampiloon zaabari yge soogoo zaxiba.

Axiin xuşuunai staxaanovtan BMASSR-n zasagai geşyydtei ba paartiin mozkomoi biyroogoi geşyydtei uulzaba

Fevraaliin 19-ei yderei 1 çasta BMASSR-ei Tybei Gyisedxexe Komiteedto Tynxenei aimagai Axiin xuşuunhaa jirehen malşan anguuşan xamta 14 xyn BK(b) Paartiin Mozkomoi biyroogoi ba BMASSR-n zasagai geşyydte uulzaba

BMASSR-n Tybei Gyisedxexe Komiteedoi tyryylegşe nyx. Dampiloon tyryyşiin yge xelebe.

—Mynөөder Axiin xuşuunai erxim staxaanovtan өөhedeengөө azaxuin ba kylьtyyriin xygzeltiin dyngyyd tuxai xelexee ende jireed baina geed xөөreldөөnei exi gargaza xeden şuxala asuudalnuudii tabiba.

Tiixedenь Axiin xuşuunai delegaadnar şanga şadaltai, kylьtyyrne xyxiyy şine azahuudalii kolxoozuudtaa baiguulza jabahan tuxaidaa paartiin Mozkomoi ba zasagai geşyydte delgerengiigeer xөөreze elidxebe.

Nyxer Badma Baldanai yge

(„Ulaan Şarazarga" geze kolxoozoi tyryylegşe).

Manai niutagta 30 yrxete ail urdanь huudag jym hen. Edenhee 5 kulaaguud baigaa. 1931 ondo 12 yrxete ail xamtaraza kolxooz boloo hemdi; tiigeed baixadaa dyrinee medexegyi hee jixe jadalsadag hemdi.

1935-36 onuudta malazalii xygzyylxe gyrenei tysebii ylyyrter dyyrgeebdi. Bi kolxoozdo anxa erxodoo 10 garan mal xamtatahan baigaab. Mynөө ymsedөө 5 xonitoi, 5 yxertei boloob.

Hurgaulida jabxa nahanai xyyged hulta hurza. Hurguuliinnai xazaarda xyygedei xamtiin baira bii. Xubsahiinь ugaaxa ba edieejiinь xeze ygexe tusgaar xyn baidag. Bagaşuudnai xojor xojor dotor xubsahatai Manai kolxooz deere yseg bişeg medexegyi 80 xyn baihanaa, gurban xynhөө bişeniinь bulta unşaza bişeze şadaxa boloo. Bi myn yseg bişeg medexegyi jabahan aad, mynөө bişegtei bolood, ulam hurza oroldonob.

Endehee busaad malaa hainaar ybelzyylxe, 1937 onoi tylhөө negeş tolgoi xoroongyi, yxereigee too tolgoiji 25 proceent, adauga 10 proceent, xoni jamaagaa 35-40 pro . xyrter olon bolgoxob geze ujalga amalaza abanab. Ara bygediin vozдь nyxer Staalinda kolxoozoi xaluun bajaraa xyrgeneb!

Nyx. Vasiili Zangeijevei yge

(Orligoi xysed bişe dunda hurguuliiin hurgagşa)

Bi revoliuuca bolhonhoo xoişo xorin zilde, teree hee urdatee 19 zil soo yrgelze, xyygedii hurgaza jabanam. Axiin xuşuunda 3 zil soo xydelmerilexe zuuraa xyygedte oros xele zaagaab.

Ene Axiin xuşuunda Soveed zasagai urd tee nege oros hurguuli baigaa hen. Tereende 6 xyn hurza baihan jym. Mynөө 5 hurguulitai, ede hurguulinuudta 208 xyygedhurza baina. Manai xysed bişe dunda hurgualida 164 xyygedhurdag 1936 ondo 37 erxim huragşad baihan aad, mynөө 57 erxim huragşadtaibdi.

Hurgagşadtaaç oros xele zaaza ygeleg bi. Jixe nohatanii hurgaxa 12 xynyydii beledxeze gargaabdi. Hurguulidamnai 13 komsomolşuud bii. Edenei 7-nь erxim hainaar hurdag, 5-nь hain ba 1-nь dunda zerge hurna.

Doloon hurgagşanar kolxooz deegyyr garza kolxooznigudai dunda Staalinai Konstituucii oilguulxiin xydelmeri xee. Myn arad zoniii byridxexe bişelgede jabalsaabdi. Ydehөө xelen deere zyzeg naada tabigşabdi.

Manai hurgaulida datuu zvilnyyd gexeder oros xelen deere nom debter ygei, 10 xyn le nege debter xyrteleg; laampa, laampiin şil jixe datuu. Hurgaulidaa nege internaad barihan aad, myngөөn zөөri ygei deerehee bariiganь zogsood baina. Tereende 30 mingan tyxerig myngөn xeregtei. Zasagai gaza en endөөnnei tuhalxa beze geze naidanam.

Nyxer Şarlai Ajuuşiin yge

(„KIM" kolxoozoi oordento tyryylegşe)

Manai niutag xada xabsagai aad, tala gobi gazaraar xomor jym. Eneenhee urda ene taharxai xoliin niutagta emşen dooktorş, kylьtyyre bolboşoroloi gazar ygei hen. Arad zon xaranxii bydyylig baidaltai huugaa.

Mynөө ton ondoo boloo; emnelgiin gazar, hurguuli bii boloo. Exin şatiin 4 hurguuli bii; xysed bişe dunda hurguulitaibdi Ede hurguulida 283 xyyged hurza baina.

Myn eneentei xamta, jixe ahatan şine latiin ysegte hurza. Bişeg ysegmedexegyi baihan aad, mynөө unşaza bişeze şadaxa boloo. Manai niutagta malaa yrgelze bilşeeriiin adaul gada ygelzyyleg. Sabşala gai gazar baga, edixe johotoi ybe henei 25 proceent abtadag.

Manai tende tariaa tarixada urg daggyi. Soveed zasagai urdaee tariaa xudaldaza abxa argagyidexelee xyygedөө tariaagaar xudaldadag baigaa jym.

Mynөө Soveed zasag manda tariaa elьgeleg. Bidener jadarelgyi aza huudag boloobdi. Agnuuri xeze jixe olzo olonobdi. 1936 on soo 700 mangaa 200 tyxerigei an tuşaagdahan baina.

Kolxoozniguud malaaraa nyyze xeden olon kilometr gazaraar tarza huudag Ene nyydel baidalaa şadabal ysөөlze, tybxinehen baidalda oroxo zorilgotoibdi.

Nyx. Yby Samsonovagai yge

(„Ulaan-Xonişon" kolxoozoi haalişa)

Bi 1932 ondo kolxoozdo orohonhoo xoişo hy haalida xydelmerilөө hem. 4 zil soo 86 tolgoi tugal tomo bolgoob. 1935 on soo 18 yniee haaza, yneen byrihөө 500 liitr hy haagaab. Tugalaimnai baira hain boloo.

Taban xyygedteib, 2 xyygedni huraza jabana. Ymsedөө 14 tolgoi maltaibdi. Kolxoozoi aşag olzo jixe boloo. Ene ziidә azalta ydertөө toho 18 kilograam abhan bainab.

Nyx. Sanza-Mitab Patarxieejevei yge

(„Ulaan Axa" kolxoozoi hy tavaarai feermii daagşa)

Bi 1936 ondo 227 tugal abxa tyseөtei baihan aad, 253 tugal abza tezeegeeb. Manai kolxooz 178 aluutai. Xonindo xamuu ybeşen delgereze, jixe xorolto boloo.

Xanuujianь molhonoi şyyheer arşaza edegeegeedi. Xoniaadinь emnexe argagyi. Manai tende malai emşen ygei.

Ymsedөө 22 tolgoi xoni jamaataib, 10 yxer, nege moritoib. 1936 ondo 500 azalta yder olzo, azalta ydertөө 40 kilograam toho, 200 tyxerig mynge abhan bainab.

Manai kolxoozdo malai emşeniii hajaar ilьgexii respyyblikiin organizaacinuudta xelerei geze kolxooznigudnai zaxiaa hen.

Xeca Namsar

AXIIN BAJAR

Haridag uuliin
Haixan myngen
Oroi deegyyr
Naranai gerel jalarza.

Buriaad oronoi
Buşuu sogtoi
Anşa malşiin
Azalşa garii adxabab.

Xuuşan xaranxii
Xorto baidal
Xobdog bajadii
Xobxo soxin arilgaad,

Exe oron
Eldin daida
Enxe niutagaa
Şineer zoxioon şadaha

Ajaar xoliin
Aglag Axiin
Axa dyyner
Minii zyrxe xalaanat!

Xabatai suutai
Xaluun zorigaud,
Altan dyrimөөr
Alas tende gerelteed,

Azalai bajalig
Aşag olziin
Omog bajarii
Ugtan tauhaa xylieebeb.

Tende xaranab
Tiime haixan
Sojoloi odon
Sorjon jalban baixada

Elyyr beje
Edir xyseer
Bardam doriuun
Basagad xybyyd toirozo,

Inag buural
Ezii abanь
Urmatai niydөөr
Uuzam saaguur şirten

Nyxer J. K. Metişoo yge

(Orligoi ambulatooriii feelşer)

Bi 1931 onhoo xoişo A xuşuunda xydelmerleeb xuşuunai arad zonoi dun eldebiin xaldabaritai ybe jixeer delgerehen baigaa. on xyrter neges baani baig gyi. Ger dotoroo jixe ha baidaltai bahan jym.

Myn ө udaxitai zişeelx bişe ondoo boloo. Kolxooz xen baanitai. Ger dotoroo sebe e r baidag boloo. Dol xonog byri poloo ugaadag

Bi endexi arad zonoi aza laltai haisa tanilsaab. Xyd merilxede xyngen boloo. riaad xelende hurxahaa sa bxii zonoo xen xaana bai giinь xuu medexeb.

Elyyrii saxixa Arkomad bolood, xamagai tyryyn ai gai elyyrii saxixa tuhaghaa nai tende neges xyn oşoo Tende jyyş xeze baihan tu honirxodog ygei. Tiimiin t tendehee zaabari tuhala ygeze baixii zaxinam.

SSSR-ei TGK-oi preziidiymde

Moskvaa. Fevraaliiin 17-oi yder SSSR-ei Tybei Gyisedxexe Komiteedoi preziidiymei zasedaani deere Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba Floodoi byleg komandiirnuud ba seregşedte nyx. M. I. Kaliinin oorden xairanuudii bariuulba. Edenerei dunda, Nomogon dalain floodoi moriaaguud, uhan dooguur jabaaşad bii. Edener bolbol, aarmiiin negedelnyyd, xesegyyd ba xubinuud seregei, politikiin ba teexnikiin beledxelde tusgaar amzaltanuudii olohonoi tyløø xaira abhan baina. Manai sociaļiis Exe oronoi dildeşegyi xysii xaruulhan ede amzaltanuudta xeden miliion tooto azalşan arad omog(ə)rxono. Edener Ulaan Aarmiiin arban jyhen zilei oido beledxeze, Soveed Xolboonoi xilenyydei ilagdaşagyi baihaniii xyndeteigeer joholono. Oronoo bexizyylxe talaar garaa amaruulangyi xydelmerilexe—ene şuxala daişalaxii zorilgo bolno. Eneen tuxai Tybei Gyisedxexe Komiteedoi preziidiym deere Ulaan Aarmiiin oordenton ygenyydii xelehen baina.

Brigaadiin komandiir Grigoorьjev bolbol Nomogon dalain floodoi nerehəe amarşalga xyrgexe zuuraa, manai byxe sostaav əəhediingəə erdemii dees(ə)lyylxe, floodoigoo xysil bexizyylxe talaar ton erşemtei xydelmerileze baina geze temdeglehen baina.

Tereenei udaa, SSSR-ei gyrenei xamgaalalgada ereəxeg xorig ba geroiizmii gargahanai tyløø xairada xyrtehen Alas Duraniin Ulaan Tugta Tusxai Aarmiiin komandiirnuud ba seregşed oordenuudii abba. Ene gryypiin tyløølegşe axalagşa lejtenaant Koçetov bolbol yge xelexe zuuraa, SSR Xolboonoi Alas Duraniin xilenyydii xamagaalan saxixa erxetei baihandaa Alas Duraniin Ulaan Tugta Tusxai Aarmi omogorxono geze medyylbe.

Udaaнь, nyxer M. Kaliinin bolbol soveedoi kinomatograafiin zarьma xydel nerilegşedte xairanuudii ba xyndete belegyydii, Gryyziin SSR-ei aradai artiist kompoziitor K. Poexveraşviilьdo „Xyndete Temdegei“ oorden xaira bariuulba.

Oordenuudii bariuulhanaigaa udaa nyx. Kaliinin bogonixon yge xeleze, xaira abagşadii amarşalba.

Soveed uranzuraaşadai xydelmeri

MOSKVAA. Moskvaadaxi zasagai Baişanai Jixe zaalsoo Saviickiiin xytelberi doro uranzuraaşadai brigaada xydelmerileze baina. Edener „PEREKOOPOI ŞTYYRM“ gehen garşagtai jixexen panoraama ba zurag kartiinanuudii zuraza baina. Uran zuraaşan Saviicki, Xristeenko ba Jeefanov gegşed yrgen teeşee 4,5 meetr, utaaşaa 30 meetr byd deere Perekoopoi geroilig ştyyrmii xaruulhan kartiina zuraza baina.

Sookolov-Skaalia ba Solovьjoov gegşed „NEGEDXI MORIN AARMI VRAANGELIIN ARA TALADA“ gehen kartiina zurana. Ene bol, nyxed Voroşiilov ba Bydioonniin komaandalalga doro jabaa Negedxi Morin Aarmiiin Fryynziiin strategiiin tysebii dyyrgeze, Vraangeliiin aarmiiin Kriim oroxohoo urid buta soxihoniii xaruulna.

Uranzuraaşad Ioganson ba Krajnioov gegşed „M. P. FRYYNZE SEVAAŞDA“ gehen kartiina zuraza baina. Ene kartiina Kriimii sagaantanhaa syləəlxiin tyløø Ulaan Aarmiiin geroilig temseleii gaixamşagta epizooduudii xaruulana.

„ÇONGAARIIN XYYRGIIN DERGEDEXI DAILALDAAN“—geze kartiinii uranzuraaşad Goreelov ba Kyiikoov gegşed zuraza baina. Ene kartiina 1920 onoi nojaabriiin 11-de Ulaan Aarmiiin şiidxexii şanga dobtolgo xehenii xaruulana.

Ede kartiinanuud yrgen teeşee 3,5 meetr, utaaşaa 12 meetr bys deere zuragdaza baina.

Nyx. JEGOOROV Estooni orobo

Riiga, fevraalь 22. (TASS). Liitviin Kaunaas goorodhoo Laatviin niislel Riiga goorod orohon Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin Generaaliin Ştaabai naçaalьnig Soveed Xolboonoi Maarşal nyx. Jegoorov mynəə yder Cesiis goorod orozo, Cesiisei garnizoonai xehegyyd, jabagan seregei poolk ba artileeriiin bataľoonii yzebe.

Ydeşiin 22 çaas 40 minyytele nyx. Jegoorov ba tereentei jabalsahan komandiirnuud Estooniiin niislel Taallin goorod orobo.

* *

Riiga, fevraalь 22. (TASS). Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin Generaaliin Ştaabai naçaalьnig Soveed Xolboonoi Maarşal nyxer Jegoorov, tereentei jabalsahan komandiirnuud, Laatvida SSSR-ei seregei attaşee polkoovnig Galiitskitai xamta ysegelder Kemeri kyrvortii oşozo yzehen baina. Ene jabadaldanь nyxer Jegoorovtoi Laatviiin aarmiiin generaal Baarkis, Laatviiin aarmiiin Ştaabai naçaalьnig generaal Gartmaanis ba ştaabai bişe deede tuşaaltad jabalsaba.

Laatvida huugaa SSSR-ei elşen nyxer Brodoovski Soveed Xolboonoi Maarşal nyx. Jegoorovoi xyndiin uulzalga xebe. Ene uulzalga deere laatviiin seregei miniistr generaal Balodis, gadaada xeregei miniistr Myynters, Laatviiin aarmiiin komaandalagşa generaal Baarkes, Laatviiin aarmiiin ştaabai naçaalьnig generaal Gartmaanis, Riigiin garnizoonoi naçaalьnig generaal Virsajtis ba Laatviiin aarmiiin deede tuşaaltad bailsaba. Ene uulzalga jixe xaluunaar yngerehen baina.

Pyyşkinei yder sovxooz deere

(Jaruuniin Miaxanai sovxooz).

Fevraaliiin 10-ai yder.

Ygləəgyyr erte sovxoozoi stoloovodo orozo jirehen nege xyn edieeleze baigşadhaa asuuna:

— Nyxed, medene gyt? Mynəəder Pyyşkinei hain yder,—gexedenь, bişenь urdahaanь ugtuulan:

— Θərəə xysed medexe gyş daa, tiihee tiiteree jyyginь unşaahamşi?—geed asuuna. Iigeze bainaar Pyyşkinei jamar zoxioolnuudii unşahanaa jarildaan bolbo.

* * *

Ydeşelen sovxoozoi tyb deerexi klyyb dotor xyn zon dyyren. Tedenei orood jirexede urdahaanь ulaan byd deere „**Pyyşkinei zoxioolnuudii unşaxada manai zaluu xynei xele bajazuulan, tereeniii kylьtyyrne bolgono“ gehen Komsomoolol CK-oi** sekretaarь nyxer Koosarevoi xelehen yge ugtan baixahaa gadana, „Miaxa ba tohonoi tyløø“ gazeed Pyyşkin tuxai“ gehen garşagtai politotdeeloi gazeed deer Pyyşkinde zoriuulxa emxidxehen xeden xuudahahaa bydidehen plakaad; Gyndiin xysed bişe dunda hurguuliiin dergedexi „**Bulag**“geze xyygedei literatuuriin kryzoogiinxidai xysəər emxidxehen „**Pyyşkinei bulan**“; xaniin gazeed baruun zyyn xanii byrxəəhen baina.

Suglaragşad tedeniii toiron obooroldono. Baha Pyyşkinei zoxioolnuud nege stool deere dyyren.

Nygəə tahalgada, biliaard naadaaşad şag şuujaan: „əəreinxiəə.. xyneixii“,- geldexe abiaan tahaldana ygei.

Udalşgyi ulaan bydəər byrxəəgdehen stooloi saana. Sovxooz deere Pyyşkinei yderii yngergexe komiisiinxid garaza, tus komiisiin tyryylegşe nyxer Boroneoojev bodozo. Orosoi aguu jixe poeed A. S. Pyyşkinei nahanhaa nygsehəər 100 zil bolhondo zoriuulhan ydeşii neehen deere toolood, xelene:

—Pyyşkin bol gansa Orosoi iixe poeed baihanş bişe, olon yndeheten aradai inag xyn, zoxioolşonь baihan. Tereenei ərəə medeze, əəreingee „paamitnig“ geze zoxiool soo namaiji jamarş xeleten nerelexe gehenь mynəə manai Soveed orondo ynexəərəə tiime bolood baina.

Hyyleerenь Gyndiin xysed bişe dunda hurguulida literatuura zaadag bagşa nyxer Goorbova J. A. Pyyşkinei uran zoxiool ba namtar tuxai delgerengii elidxel xelene. Tiigeed elidxelee dyyrgexedee:

— Gansal mynəə sagta, Staalinai zargalta haixan yjede Pyyşkinei aldar bol byxe aradai aldar solo boloo,—gexedenь suglagşad neşegenese aliga taşanad.

Myn ene ydeşelen hurguuliiin huragşad udaa doraa sceene deerehee Pyyşkinei aguu gaixamşag zoxioolnuudhaa oros ba buriaad-mongol xelen deere seezeer xelened. Tedenei dunda **Bozeenko T., Cedenei Daşanima, Koolobov Xiim, Sanziin Garmazab, Zagoorova M., Cedebei Zygder, Çiremniix Daşa, Badmiin Sodnomdorzo** gexe zerge olon.

Udalgyi xysege neegdeze, Pyyşkinei „**Nyxer**“ ba „Oleege tuxai duun“ geze zerge zoxioolnuudhaa bişixanuud yzegdelnyydii xaruulba.

Iigeze bajartai, xyxiyygeer aguu jixe poeedoi tyyxete yderii temdegleed, oroi boltor niitiin naadan bolzo taraxadaa xaranxii hyniii zedelter xyxiyy zaluuşuudai duu tatahaar taraba.

Z. Baldanzabon.

JAPOONII ESERGYY ARADAI FROONT

Xitadai baidal

Japoonoi imperaliistnuud byxii xitad oroniii dailan abza əəreingee kolooni bolgood tendexiiin baigaaliiin bajaligii aşaglaxa ba aradzoniiinь mylzexe daralaxiin zorilgotoi şuu. Japoonoi inperaliistnuud xitad yndehetenei xyse şadalii buuruulaxiin tulda xitadai japoondo niuuralxau generaalnuudii tuxiraza ba tedende tuhalaza tybei zasag bolxo Naankinai zasagta esergyy vosstaani emxidxyyleze dotoroi ximorol yysxedeg baina. 1936 onoi hyyiei yjeer Siaanь proviincada Çzaam Siyee-liaan Japoonoi Imperialiizmiin aagentnarai vosstaani xehen baina. Tiigebeş ene konfliikt, ebteigeer şiidxegdeze şadagdahan jym. Mynəə xitadai aradzonoi dunda naiaçajaa xamagaalxa, japoonoi agreesornuudtai temesexe yzel jixeer delgereze baina. Naankinai zasag, Gomindaan paarti ba tomo byrzyinerei dunda japoontnoi nyləndə orohon, naaçajaa xamagaalxa xyseløgyi, xarin xitad oronoo japoonoi imperaliistnuudai garta oruulxa zorilgotoi, japoonoi agreesornuudta niuuralxuu etegeedyyd bii baina.

Gomindaan paartiiin tybei gyisedxexe komiteedoi pleenymei neegdexe yder ene paartiiin udaridagşadai negen Van-Cziin-Vej gegşe statьjaa tunxaglaza, tereen soogoo xitadai „yndehenei talaar aza tyrexiin bolgoomzotoi prograamaa“ elişelxe zuuraa „yni udaan temesel jabuulxiin tulda xylisengii sedxileər bejee şinexe xeregtei“ geze Xitadai orondo zaabari ygebe.

Xitadai tomootoişuulai dunda, Van-Czin-vejn ene statьjaaji Naankinai zasagta baigaa japoondo niuuralxuu etegeedyydei prograama geze yzenzetene.

Xitadai japoondo niuuralxuu etegeedyyd xitadai aradzonoi dunda yrgenəər delgereze baihan japoondo esergyy xydeləəniii əəhedeinge zorilgii bejelyylxe jabadalda xeregledeg.

Yndehenei baidal tuxai xelsexiin tulda fevraaliiin 15-da bolhon Gomindaan paartiiin tybei gyisedxexe komiteedoi pleenym deere enenei urda japoondo niuuralxaza baihan etegeedyydei baruun urda gryypiin udaridagşad Lii Gzyn-zeen ba Bai Gzyn-sii, Siişyaanai gybernaatar Liu-Sian, Şan(d)yyнь proviinciin tologoi Xáнь Fyciu, Xebej-Şaxarai poliitikan soveedoi tyryylegşe Syn Çzeejuaan, Şonsii proviinciin tologoi Jaaнь Si-şaaнь, Şanьsiin seregei gybernaatar Jaan Xy-çeenь ba busadai baigaagy de tus gaar hanalaa tabinaar baina. Xitadai komuniis paarti Gomindaan paartiiin tybei gyisedxexe komiteedoi pleenymde xandahan bişeg soogoo mynəə yjede japoonoi imperialiistnuudai manai oroniii dailan abaza ba deermedeze baixa yjede manai yndehenei xubi zajaan xilgaahanai erimeghee şagtagdaza baina. Tiime tuta dotoroingoo grazdaan dainiii zogsoozo, yndeheneigee byxii xysii negedyylxe, japoonoi agreesornuudta esergyy negedemel froont emxidxeje gehen baina. Gadana, ene xandalga soogoo deere dursagdahan asuudalhaaduldiidan garhan xeden olon asuudalnuudii tabiba.

Gomindaan paartiiin tybei gyisedxexe komiteedoi pleenym, Syn Czi-liii (naha barahan Syn Jat-seenei exener), Fen-Juj-cian (Naankinai zasagai seregei soveedoi tyryylegşii orologşo), Synь Fo (xuuli gargaxa palaatiin tyryylegşe) ba busadai gar tabilgatai xandalga abhan baina 1924 ondo Gomindaaniii şinedxen baiguulxadaa SSSR ba komuniistnuudtai sojuuz batalxa, xydelmerişen ba tariaaşadta tuha xyrgexe gehen Syn Jat-seenei surtaalai gurban şuxala priincepii gol prograama bolgon abtahan jym geze xandalganь exilhen baina.

Xandalgiin aavtornuud 1927 ondo negedemel froontiingoo unahaniii şanalaxa zuuraa, tereenei udaa xariin agreesi exileze, taban zil soo xitadai zurgaa şaxuu proviincaa aldaad, odoo byxe xitadii dailan abxiin ajuul oirtood baina geze temdeglehen baina. Japoonoi agreesornuudta xamtaraza soxilto ygexiin tulda Gomindaan ba komuniis paartinuud xoorondoo xariisaa baiguulxa tuxai duradxal oruulhan bişegyydii Gomindaan paartiiin tybei gyisedxexe komiteed xeden daxin abhiiji zaaxa zuuraa, xandaxa bişegei aavtornuudai medyylheniinь:

„Xitad oronoi byxii aradzonoi zyghəə agreesortoi esergyysen temesexii negen hanalaar erize baihaniii ede bygede xaruulza vgene. Manai paartiiin poliitikan zasagaa barilgada xitadai komuniis paartiiin haad uşaruulza baihan jabuulgaa zogsoozo, Japoonoi urdahaa xamtaaraa tem sexeer belen baihan tula manai paarti ene argii xereglexe, naha barahan voozdi ingoo surtalai gurban priincepii bejelyylxe johotoibdi“.

Eneen deerehee xaraxada, xitadai yrgen niite aradzonoi dunda ilangajaa japoonoi agreesornuudtai ese gyysen temesexe yzel ton jixeer delgereze baihiinь xaruulna.

Yndehejəə arşalalsaxa şadaltai byxii xysəən gedxeze japoondo esergyy zebsegte temesel xexe, aradzonoigoo aza baidalii haiza uulxa gehen erxe bailal deere Xitadai komuniis paarti Gomindaan paartitai sug temesexiin xyselii əəreingee xandalga dotor medyylee.

Obligaaca helgelge dyyrxe bolbo

Xoriiin aimagta obligaaca helgelge jixe erşemtei hainaar jabuulagdahan ba dyyrexe bolzo jabana. Egee mynəə aimag dotor xamta 3992 xyn 911005 tyxerigei xuuşan obligaaca şine obligaacaar helgeed baina.

Obligaacii barigşad jixe uragşatai bajartainuud xuuşan obligaacaa şineer helgeze bainad. Obligaaciin helgelgede ton hainaar xandagşad gee haa: Şisaaniin somonoi tyryylegşe nyx. Boroin, Xezengiin somonoi tyryylegşe nyx. Erdeniiin gegşed. Ede nyxed ene kampaaniii sag bolzorhoonь urda dyyr gehen baina. Ainagai mynge nəəselxe kassiin kaassiir nyx. Cevenova obligaaca helgelgede hainaar xandaza, too byridxelii ton honoroor xytelhen baina.

Myn baha xytəə somonuudta garhan etigemzeten nyxed: Deşenei ba Soobiin gegşed daaza abahan somon, kolxozuudtaa obligaaca helgelgii zaagdahan bolzorhoonь urda dyyr gehen baina. Gəbeş, Xylei somonoi „Gigaant“ geze kolxooz ba Dunda Xudanai somonoi Voroşiilovoi ner. kolxooz ene kampaanida xaişa xereg xandaza, obligaaca helgelgii mynəə xyrter dyyrgeegyi, xamagai xoino garaad, kampaaniiin gyisedxeltii xoişo tataza bainad.

Dam. Zam.

Ispaanidaxi grazdaan dainai baidal

Dainai froontnuud deere

Pariiz, fevraalь 22. (TASS) ... Respyybliikiinxid ... pyncte abhan, ... 12 pyli- ... [illegible]

[illegible]

(TASS).

Pariiz, fevraalь 22. (TASS). Gazeedyyd ... [illegible]

Bilbaao, fevraalь ... [illegible]

[illegible]

3000 ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Zasagai sergyydei dobtolgo

Pariiz, fevraalь ... baina. Ymyylees ed ... [illegible] ... Respyybli- ... [illegible] ... Ene pyynkt- ... [illegible] ... baina.

BMASSR-ei Arkomsoveedlo

BMASSR-ei ... [illegible] ... BMASSR-ei Arkomsoveed ba- ... [illegible]

Xiragtada 2-0 hu ... [illegible]

Adag muu tariaagaa yrehende xadagalaa

Za[illegible] aimagai ... somonoi, „Ulaan ... [illegible] ... kolxooz 193 ... 105 gektaar tariga ... [illegible] ... plyygyydenь tala daidaar bu- ... tar a, ebderxei xebtene. Tarii- gin xydelmeriin tysebzoxioo- ... Agroteexniis xemzee ... tahaldanxai.

Tariigada 150 ceentner yre ... xadagalxa ... centner adag muu ... xadagalaa. ... Kolxoozoi pravleeni ba teree- nei tyryylegse Budiin gedeg ... Somonoi soveed tyrgen xemzee ... [illegible]

Telefoon.

SERGOO ORDZONIKIIDZIIN ALTAN XYYREI YMENE*)

Ogtorgoin ynge
Uitxarai xara yyleer
Gente byrxeed,
Gegeen altan delexei
Zald geze
Yre zyrxee doholşobo.
Byxe delexein azaljan
Bygede joholon zogsono,
Gal mete ulaan tugnud
Gunxan hygeden baina.
Tende deere
Tengeri tulama xara tolon
Sorobxin yzegdeed
Şanalhan xynde saliiud
Ebelen duuldaza
Minii zyrxen dorьboino...
Tyrehen aglag oroniiş
Yzee beleib,
Tymen azalşa malşiin ymene
Jyynle xaragdaxaa boliboş
Xairan xatuu erdenim...
Ildam haixan şaraijiş
Zolgoo beleib,
Inag socialiis daida deerehee
Jyynde xol don xebteboş,
Xairan sesen erdenim...
Agun ynder aldar suujiiş
Medexe beleib.

Aran bidenei ymenehee
Jyynde nygşen oşoboş
Xairan darxan erdenim...
Bolьşeviig xaluun surtaalş
Mergen belei
Bulad dalai tungaan ygeed
Jyynde gente nolrsoboş,
Xairan xysete erdenim...
Şinii mynxe zanaar
Şine yjiin erxim xynyyd
Ilan garxal,
Xarxis faşiizmiin xabxalan
bailhan
Xaranxii oronuud
Gereltei bolxol.
Tende şinii maşiinanuud,
Tende şinii şabinuud,
Soveed oroniii zoxiooxol,
Socialiis zargal zarguulxal.

*) Uranzoxioolşo Xoca Namsarain bişehen ene şylgy manai „YNEN“ gazeedai fevraalь 23-ai 44 dugaart tolilogdoxo ... noomiril garg han C. Nimaajeoai xydelmeridee xilşa xereg xanda- haral geneer bolşogyi aldaatai- gaar (myryydiin xadxaalzi) gar- han taldaan daxin toliligdobo.

REDAAKCA.

RESPYYBLIKE DOTOR

35 onoixihoo 25 daxin ylyy olzo

SELENGE. „Ulaan Ydenge“ gezen kolxoozoi geşyyn ordento Dalgarzab Erdeniin gegşiin daxa aagaa planeerne deere 1936 onoi turşa soo 178 algoi smintaal yylterei yniend baigaa. Feermiin azalii zyboor tabihanai yreer ede ynieedhee yngeregşe 36 on soo 21038 tyxerig olzo ... 1935 on lo araixan gezee 843 tyxerig olzo oruu han gexe gy 36 on soo 35 onoixihoo 25 daxin ylyy olzo orobo.

Kolxoozniguud ger soogoo raadiootoi

ZAKAAMIN. Xuzarai somonoi „Sarkavdivizioon“, „Ulaan-Nurta“, „Internacionaal“ ba „Ulaan-Oktiaabrь“ gedeg 4 kolxoozuud raadioo-tosxoltoinuud bolbo. Baha olon kolxooznigud lai ger soo raadioo oruulagdaba.

Duugardag kinoo-tosxol

Hajaşag Selengiin aimag ne- ge xeheg duugardag kinoogoi tosxoltoi bolbo. Janvaariin 24-ei yder aimagai ceener deere 3 seaans ygehen baina. Duugardag kinoo, somonuudai garza kinoo xaruulba. Xaragşad jixe honirxobo gene.

49 mingan tyxerig gyrenei tedxemze abba

Janvaariin 22-oi zasetaani deere Alarai aimagai gyised- xexe komiteed, BMASSR-ei AKS-iin togtooloi yndeheer olon xyygedtei 23 exenerte oroi xanta 49 mingan tyxerig mynge gar deeren ygebe.

Brigadiirai gemeer

JARUUNA. Domniin somonoi „Ulaan-Tujaa“ kolxoz ene ybelei sizoon soo 11 mingan kybmeetr molobeledxexe gyrenei daalgabari abaad, tereenee dyyr gexiin tylee 3 xyuhee negbrigaada emxidxeed (brigadiirinь nyx. Cedeb Balmiin) Sulxarai tahag elsgeehen baigaa. Tigeed Balmiin Gedeb nyxer kolxozniguudaigaa xysil elsyyleze gyrenei geeujalgata xydelmeri hainaar bolzroosonь dyyrgeze, kolxoozoigoo naiduulgii dyyrgexiin orondo, xarin xydelmerişedeigee danda arxidalga emxidxeze, oiro şadar xydelmerilezь baihan brigaadanuudaar zaiza teneze xairan ynetei sagaa demii baradag bolhon baina.

Ene brigaadiin xehen xydelmerinь tyre xaragdaxagyi bolboş, xydelmeri xee ygiiş haa doloon xonogsoo zaalhai xojor daxin amaralag zausdiat jyn lime xoirog xydelmeriin yreer modobeledxeleigee tysebii miin 40 procent gyisedxehen baina.

Ene brigaadiin xydelmeri iime baidalaar yrgelzelexe bolbol haa gyrenei ujalgata xydelmerii gedergetataxaь soxom, magad ebdez ş bolno.

N. KOLXOOZNIG.

Zaiguultagşii zaxadaxa xeregtei

BIŞYYR. Guşadai somonoi „Oktiaabriin revoluuciin“ neremzete kolxoozoi geşyyn Zigzedei Dambii gegşe kolxoozoi pravleeniin zybi-egeer molobeledxelei naidalgata bolzo, molobeledxelei xydelmeri deere oşood, jyyş xehengyi. Gadna tendehee zugadaza xeueeş zyb şeelgyigeer kolxoozoo jireed nege yxeree alaad Ulaan-Ydegoor abaaşaza xudaldaad arxidaza baina.

Zigzedei geşşe eneenei urda xoroto zoriigoor kolxoozoi zeeriii yrihende kolxoozhoo gargagdaad jabihana hajaşag kolxoozdoo oroo hen. Kolxoozoi şine ustaavia zyrşeze jabahan Zigzedei gegşede kolxoozoinь pravleeni anxaradag bolog le. Molobeledxelenь tysee miin 40 procent bolzo baiha- niinь medeg le.

SERENTAAROV.

Fizkylьtyyre

Naransi ... [illegible] gadaa baina ... [illegible]

Tigeleş fizkylьtyyrai ybe- lei sez ... [illegible] Xabar bolzo ... [illegible] ... leglen garza magene.

Fevraaliin ... yder fizkylьtyyrnigyyd ... [illegible]

Fevraaliin 27-oi ... [illegible]

D. ...

Medeexe geeşe ...

[illegible]

Xylsa byyryn.

Gyrenei tuhalamza abba

SELENGE. Tangiin somonoi „Socializmai kolxoozoi geşyyn Zizad Batiin gegşe 7 xyyxedtei tala 2000 tyxerig gyrenei tuhalamza abba.

L. D. AJUUŞIN.

Xariuusalgata redaaktorii orologşo D. ARDEN.

M y N Ө Ө Д Ө Ө P | „ERDEM“ KINOOGO Bespriconnios | „PAJDREES“ KINOOGO Prazdnik Sv. Iorgena | X A P Y y Л Н A